

Mundtlig beretning 2022

Vores arbejdsfelt er evigt aktuelt, så der er nok af emner at tage fat på. I dette års beretning vil jeg lægge megen vægt på at give en status på implementering af arbejdstidsaftale A20, men jeg vil også komme omkring andre emner som Corona og statsministerens bebudede frihedsforsøg.

Vi står ved udgangen af endnu en Corona-vinter, og kan se tilbage på et tumultarisk forløb siden Omikron-varianten gjorde sin entré i December måned. Store dele af befolkningen har været smittet og særligt skolerne har været hårdt ramt blandt både elever og ansatte. I perioder har halvdelen af personalet ligget hjemme med Corona, mens den anden halvdel har måttet strække sig vidt, for at få skolehverdagen til at fungere. Det har været en hård tid, som har slidt på os alle. For de fleste var Corona en ubehagelig sygdom der varede nogle dage, men vi har også medlemmer som dør med senfølger i over et år efter de blev smittet. Disse medlemmer gør vi en særlig indsats for at hjælpe med støtte og vejledning i forhold til arbejdsskadeerstatning og hel eller delvis tilbagevendelse til job. Forhåbentlig har vi set de sidste store nedlukninger pga. Corona, men man føler sig ikke helt sikker på det længere. Men foråret står for døren, - Forhåbentlig et forår uden Corona med mulighed for at kunne mødes både privat og professionelt. Måske tør man igen planlægge aktiviteter uden den bagvedlæggende bekymring for, at det hele bliver aflyst igen på grund af restriktioner eller smitte. Selv om det har været nogle benhårde år, synes jeg vi kan gå ud af pandemien med rank ryg. Der er ingen tvivl om at forældrene har fået øjnene op for, hvor krævende vores job er, og hvor dygtige og engagerede I er. Der er en fornyet respekt for vores fag, som vil komme os til gavn fremover.

Det bliver også et forår i samarbejdssporets tegn. Vi skal i gang med 2. gennemløb af skoleårets planlægning med arbejdstidsaftale A20 som ramme. Sidste år blev processen også gennemført, men var mange steder præget af de manglende muligheder for at kunne mødes fysisk. Derfor er det min forventning, at vi denne gang vil få større muligheder for at bruge samarbejdssporet i A20 til at søge indflydelse på vores eget arbejdsliv. Jeg vil derfor endnu engang gennemgå hovedelementerne af den del af aftalen i håb om, at de vil få endnu bedre gennemslagskraft på skolerne i år.

Lærere og børnehaveklasseledere skal have indflydelse på lederens prioriteringer, det sker igennem tilblivelsen af " Skoleplanen" hvor i lederen beskriver hvordan ressourcerne er prioriteret for det kommende skoleår. Lederen skal blandt andet redegøre for hvad der forstås ved individuel forberedelse, hvilke opgaver der ligger i klasselærerfunktionen og hvilke prioriterede indsatser der skal arbejdes med i det kommende skoleår. Lederens udkast til skoleplanen skal fremlægges på et samarbejds møde for lærere og børnehaveklasseledere. På dette møde skal lærere og børnehaveklasseledere have mulighed for at kvalificere, stille spørgsmål og forslag til ledelsens udkast. Først herefter må lederen træffe endelig beslutning om indholdet af skoleplanen. Nogle dele af skoleplanen er bestemt fra kommunal side, disse ting kan lederen ikke fravælge, men man kan naturligvis gennemføre de fælleskommunale indsatser med større eller mindre ildhu.

I processen omkring tilblivelsen af skoleplanen kan vi opnå stor indflydelse - hvis vi står sammen. Jeg vil derfor kraftigt opfordre til at møde op i faglig klub i forbindelse med processen. Det er her vi

kan blive enige om nogle kollektive ønsker for skolens udvikling og prioritering af ressourcerne. Efterfølgende skal vi i fællesskab fremføre argumentationen over for ledelsen.

Tillidsrepræsentanten står i en helt særlig rolle, og skal have møder med lederen inden skoleplanens tilblivelse, så allerede tidligt i processen kan vi få indflydelse gennem TR. Jeg vil dog gerne advare mod at tro, at TR bare klarer det hele. Hvis TR skal lykkes, er der brug for vores opbakning, input og sammenhold. Det ikke sikkert vi lykkes med alt i ét hug, men ad åre skulle denne proces gerne sikre os større indflydelse på vores arbejdsliv. Vi har tidligere haft pædagogisk råd, og før den tid lærerrådet. A20 sikrer os igen en struktur der gør, at lærerens professionelle stemme skal høres og respekteres inden der træffes store beslutninger på skolerne.

Danmarks lærerforening har spurgt vores tillidsrepræsentanter om A20 har haft en positiv effekt på lærernes arbejdsliv. På mange parametre er svaret ja, men én af de ting tillidsrepræsentanterne giver udtryk for er svært, er at forbedre den pædagogiske debatkultur på skolen. Det er kort sagt svært for tillidsrepræsentanterne, at få jer til at involvere jer i at sætte den pædagogiske dagsorden på skolerne. Måske er det ikke jer der sidder i salen i aften, men de resterende 80% af medlemmerne det kniber med. Men jeg vil alligevel gerne bede jer om, at hjælpe jeres TR med at løfte vigtige pædagogiske dagsordener overfor ledelsen. Hvis jeres leder for eksempel mener at have fundet de vises sten, i et eller andet forkromet pædagogisk koncept som I ikke er enige i – så gør modstand! Tag ordet når lederens udkast til skoleplan forelægger – brug jeres store faglige viden til at sætte en retning – og gør det frem for alt sammen. Lederen skal ikke have mulighed for at negligere kritik ved at påstå, at det bare er de sædvanlige brokkerøve som stritter i mod. Et enigt lærerkollegie med stærke konstruktivt kritiske stemmer er svært at hamle op med som skoleleder. Vi skal selvfølgelig ikke gøre modstand, bare for at gøre det. Men vi skal være bevidste om, at alt hvad vi iværksætter på skolerne skal styrke vores mulighed for at lykkes med undervisningen. Vi har ikke råd til at spilde tiden med nytteløse koncepter – de tærer bare på vore kræfter og lukker magtesløsheden ind.

Men det stopper ikke ved at gøre modstand, vi skal også bruge vores mulighed for selv at sætte retning. Et fint eksempel på dette kan findes på Marslev skole, hvor lærerne ved tilblivelsen af dettes års skoleplan fik indføjret et glimrende tiltag i skoleplanen. Lærerne ville gerne udvikle deres undervisning ved at give og modtage kollegasparring. Så de fremførte et ønske om at ledelsen skulle sætte en pulje timer af i opgaveoversigterne, så dette var muligt. Missionen lykkedes, og i dette skoleår er der sat timer af til det nye tiltag. De tilbagemeldinger jeg har hørt fra Marslev er, at de er meget glade for ordningen. Det er et fint og jordnært eksempel på pædagogisk udvikling, som er drevet af et ønske fra lærerne.

Danmarks Lærerforenings mål er at arbejdet med A20 skal føre til en reel kulturforandring på skolerne. Der er derfor fastlagt fem pejlemærker som vi i foreningen skal arbejde efter.

Der er ingen tvivl om at disse pejlemærker er både relevante og ambitiøse, de er formuleret på en måde som sætter en retning uden der er et klart defineret succeskriterie. Så for Lærerkredsen handler det om, at komme så langt i den retning pejlemærkerne anviser som overhovedet muligt. Derfor er det også naturligt med en status på de fem pejlemærker ét for ét:

1) -Lærerprofessionens faglighed afspejles i beslutninger og prioriteringer

Der er ingen tvivl om at kommuner og skoleledere i langt højere grad end tidligere lytter til os. Dermed ikke sagt, at vi er kommet fuldstændig i mål med dette pejlemærke. Men både på kreds/kommuneniveau og på skolerne arbejder de tillidsvalgte med dette pejlemærke som en naturlig del af varetagelsen af hvervet. I forbindelse med den kommunale redegørelse skal hver kommune skriftlig gøre rede for hvilke kommunale indsatsområder de påtænker at skolerne skal arbejde med i det kommende år. Efterfølgende holdes der møder hvor kredsens medlemmer kan komme med sine kommentarer til kommunens planer. Der er ingen tvivl om, at dette tiltag virker disciplinerende på kommunerne. Faktisk har Skolecheferne udtrykt overraskelse over, at der er så mange ting i gang. Så også for dem er redegørelsen et værktøj der skaber overblik. På baggrund af dette års kommunale redegørelser har alle vore kommuner besluttet at de ikke iværksætter nye initiativer.

2) -Skoleledelse foregår i samarbejde med lærerkollektivet og tillidsrepræsentanten.

Som en del vores lokale arbejdstidsaftaler holdes der evalueringsmøder på alle skoler én gang om året, med deltagelse af skoleleder, TR, Skolechefen og kredsformanden. Da jeg var på turnè i efteråret på alle kredsens skoler, var det alt overvejende indtryk, at samarbejdet mellem lærere og ledelse har det godt. Vi har formået at positionere os som en samarbejdspartner skolerne ser som en styrke at inddrage. Vores indsats omkring professionel kapital i alle tre kommuner, er også et vigtigt bidrag til at fastholde og udvikle samarbejdet. Der er desværre enkelte skoler, hvor samarbejdsklimaet er dårligt. På disse skoler prøver vi med en håndholdt indsats at forbedre forholdene. Jeg har personligt været involveret i processer på skoler i alle tre kommuner. Nogle steder ved at holde møder med skolelederen, andre steder ved at deltage i faglig klub og på en enkelt skole har jeg været involveret i en flerårig proces omkring samarbejde og trivsel. Vi har en hel anden adgang til at komme ind i skolernes maskinrum, end vi havde for få år siden. Det er meget positivt, men stiller også krav til vores fairness i forhold til modparten.

På enkelte skoler har vores indsats medført af skolelederen er blevet skiftet ud. Det er den ultimative løsning, når samarbejdet ikke står til at redde. Hvis samarbejdet skal lykkes kræver det et opgør med en autoritær og egenrådig ledelsesstil. Det er tydeligt for mig at ridefogedernes tid er forbi – samarbejdssporet kræver en hel anden ledelsesstil end den der blev hyldet efter 2013.

Vores tillidsrepræsentanter fortjener også i denne sammenhæng stor ros for deres indsats, de er alt afgørende for at vi lykkes med vores strategi.

3) -Tillidsrepræsentanten organiserer skolens lærere

Faglig klub er omdrejningspunkt for TR, når medlemmerne på skolen skal høres og bringes i spil. Desværre er det mit indtryk, at opbakningen til møderne i faglig klub kunne være

bedre rundt omkring. Det kan være ensomt at være tillidsrepræsentant, hvor man mange gange står alene med et meget stort ansvar. Faglig klub er TRs mulighed for at få sparring og mandat i forhold til forhandlinger med skolelederen. De lange skoledage bærer nok deres del af skylden for den manglende deltagelse, men jeg vil alligevel appellere til at man deltager i møderne når TR kalder. Nogle steder er der nedsat en bestyrelse i faglig klub, som TR kan sparre med i det daglige – det var måske en idé man kunne overveje rundt omkring?

Som nævnt tidligere giver tillidsrepræsentanterne udtryk for, at synes de det er svært at få kollegerne til at involvere sig og engagere sig. Fra kredsens side vil vi i det kommende år gøre en ekstra indsats for, at hjælpe tillidsrepræsentanterne med denne opgave.

- 4) -Aftalen har fremmet et bedre ressourcegrundlag på skolerne ved at løfte debatten om ressourcer til kommunalt niveau.

Lærerkredsen er særdeles aktiv i forbindelse med budgetprocessen for at sikre ressourcer til folkeskolen, dette sker dels gennem kommunernes hovedudvalg og dels gennem pressen og ved direkte kontakt til lokalpolitikere. Desuden understøtter vores fællestillidsrepræsentanter de lokale MED-udvalgs arbejde med at synliggøre konsekvenser af eventuelle besparelser. Det er ingen tvivl om, at der er pres på den kommunale økonomi, der er også tilfældet i vore kommuner. Der er dog sket en smule bedring i de senere år, på grund af målrettede midler til folkeskolen fra finansloven. Desuden har særligt Nyborg kommune har fået en bedre økonomi. Nyborg kommune har valgt at prioritere folkeskolen og har tilført penge til drift af skolernes små matrikler. Det er vigtigt for at holde hånden under folkeskolen i en tid med faldende elevtal i landdistrikterne.

Faaborg-Midtfyn kommune var blandt vinderne i forbindelse med udligningsreformen, men har stadig en meget anstrengt demografi som belaster økonomien.

Alt i alt er det en svær opgave at få tilført midler til skolen, ofte har vi mere end nok at gøre med at modvirke besparelser ved de årlige budgetforhandlinger. Lærerkredsen vil dog kæmpe for forbedringer og forsøge at øge politikernes kendskab til folkeskolen, og de afledte konsekvenser ved yderligere besparelser.

I Kerteminde kommune er økonomien blevet bedre siden lavpunktet for et par år siden, hvor kassebeholdningen gik i minus. Men desværre har vi folkeskolen ikke mærket meget den forbedrede økonomi. Forklaringen er at kommunen har ramt et udgiftsloft som er pålagt gennem statens økonomiaftale med KL. Lærerkredsen vil arbejde for, at kommunen prioriterer folkeskolen højere i de kommende år, velvidende at andre kommunale områder også mangler ressourcer.

- 5) -Der er et rimeligt forhold mellem undervisning og forberedelse for den enkelte lærer

Det har været helt centralt i forhandlingerne om de lokale arbejdstidsaftaler, at det kom en aftale om tid til forberedelse. I både Kerteminde og Faaborg-Midtfyn blev der aftalt en faktor på forberedelsestid allerede fra indeværende skoleår, og i Nyborg har vi ved en forhandling i Januar, fået aftalt en forberedelsesfaktor gældende fra August. Det er godt og vigtigt, at der er dermed er en aftalt sammenhæng mellem undervisning og forberedelsestid. Man kan naturligvis altid diskuteres om faktorens størrelse er den rette, men jeg synes vi har fået forhandlet nogle fornuftige aftaler på plads i forhold til det aktuelle ressourceniveau. Hvis det bliver muligt i fremtiden vil vi naturligvis forsøge, at gøre faktorerne bedre.

Konklusionen på denne gennemgang af de fem pejlemærker er samlet set, at det går fremad. Vores lokalaftaler virker og samarbejdet på skolerne er blevet forbedret. Desuden er kredsens muligheder for at sætte retning for kommunernes skolevæsen stærkt forbedret. Der er naturligvis potentiale for at forberede lærernes arbejdsvilkår mere, men særligt er det dårlige økonomiske grundlag for folkeskolerne et alvorligt problem.

Det var alt om A20 i denne omgang, men jeg er sikker på det vil være et tilbagevendende tema i årene der kommer.

Nogle af landets kommuner er i øjeblikket en del af et frihedsforsøg, hvor regeringen har tilladt dem at varetage udvalgte kerneopgaver efter eget ønske. Nogle steder gælder frihedsforsøget dagtilbuds eller ældreområdet, men i Holbæk og Esbjerg er det folkeskolen som er sat fri. Danmarks Lærerforening følger forsøgene i Holbæk og Esbjerg meget tæt. Der er ingen tvivl om, at der er store muligheder i frihedsforsøgene, men der er også store faremomenter som vi skal være opmærksomme på. I både Holbæk og Esbjerg har man som det første valgt at afkorte skoledagene. Det er godt, og helt i tråd med Danmarks Lærerforenings holdning. Det er dog ekstremt vigtigt at man fastholder den økonomiske ressource, så man bruger de kortere skoledage til at lave tolærerordninger i de resterende undervisningstimer.

I Statsministerens nytårstale bebudede Mette Frederiksen ret overraskende, at frihedsforsøgene skulle gælde alle kommuner. Det blev ikke konkretiseret hvordan dette skulle foregå i praksis. Men i sidste uge var landets borgmestre kaldt til møde med statsministeren. Herefter blev det meldt ud, at kommunerne fremover må vælge et velfærdsområde som de vil sætte fri fra overordnede regler og love. Det bliver derfor spændende at se, hvad vore kommuner vælger. I Lærerkredsen forbereder vi os på, at folkeskolen i én eller flere af vore kommuner kommer under frihedsforsøget. Blandt deltager jeg i et møde med kredsformændene fra Holbæk og Esbjerg, for at høre om deres erfaringer. Hvis forsøget bliver virkelighed hos os, skal vi betragte det som en stor mulighed for at ændre skolen til det bedre, men vi skal være mindst lige så opmærksomme på, at det ikke bliver en spareøvelse af bagdøren som kommer til at koste lærerstillinger hos os. Vi vil selvfølgelig søge maksimal indflydelse på hvordan forsøget afvikles, og hvilke parametre der skal afviges fra.

Lærerkredsens arbejde handler i sagens natur mest om folkeskolen, da over 90 % af vores medlemmer arbejder her. Men ud over lærere og børnehaveklasseledere i folkeskolen, organiserer vi også mange andre grupper. Vi har medlemmer i de kommunale forvaltninger blandt

skolekonsulenter og uddannelseskoordinatorer, vi organiserer pædagogisk/psykologiske konsulenter og skolepsykologer, tale/høre-lærere, lærere ved voksenspecialundervisningen og ved STU. Vi har medlemmer på private opholdssteder med intern skole og i ungdommens uddannelsesvejledning. Lærerkredsen varetager forhandlinger om løn og arbejdsforhold for disse medlemmer på lige fod med andre medlemmer, vi arbejder for at holde os opdaterede om de særlige forhold der gør sig gældende på disse arbejdssteder. Nogle gange føler medlemmerne i disse grupper sig glemt, fordi Danmarks Lærerforening mest kommunikerer om folkeskolen. Men I skal vide, at I er lige så vigtige som alle andre medlemmer i foreningen, og at vi vil gøre alt hvad vi kan for at støtte op om jeres arbejdsvilkår.

Kredsstyrelsen bestræber sig på at være med helt fremme i forhold til at folde Danmarks lærerforenings politik ud i livet. Vi har blandt andet et arrangement om grøn omstilling i støbeskeen, og er i gang med at videreudvikle vores indsats omkring professionel kapital. Der skal derfor lyde en ros til den siddende kredsstyrelse for jeres arbejde i den forgangne valgperiode.

Der skal også lyde en stor tak for indsatsen til vores tillidsrepræsentanter og arbejdsmiljørepræsentanter. Det er ingen tvivl om, at I har været på ekstraordinært hårdt arbejde i det sidste år. Kombinationen af coronasituationen og en ny arbejdstidsaftale har trukket tænder ud. Tusind tak for jeres indsats!

På kredskontoret har vi også haft helt enormt travlt de senere år. Vores to ansatte Birgit og Susanne har gjort en kæmpe indsats for at få hverdagen til at hænge sammen. Det skal I have en stor tak for. Men når det er sagt, må vi også erkende at vi ikke kan blive ved med at løbe ekstra stærkt. Derfor vil kredsstyrelsen under budgettet foreslå at vi omprioriterer vores økonomi, så vi får råd til at ansætte en ekstra sagsbehandler. Vi foreslår at frikøbstimetallet sættes ned og at der budgetteres med at ansætte en deltidssagsbehandler fra 1. August.

Endelig vil jeg sige tak til pensionistudvalget for deres arbejde med at lave spændende aktiviteter for fraktion 4. Meget er desværre blevet aflyst pga. pandemien, men nu går det forhåbentlig mod lysere tider.

Jeg skal hermed overgive beretningen generalforsamlingens behandling